JASKYŇA MŔTVYCH NETOPIEROV
alebo
DOBRODRUŽSTVO ZA PÁR KORÚN

„Ak chceme pozorovať svet prírody a stať sa svedkami nevídaných udalostí a zázrakov, nemusíme vyhľadávať ďaleké hory, či lesy, ani sa potápať do vôd najhlbších jazier na svete. Mnoho zázrakov sa deje v našej blízkosti, v malých oázach, ktoré spríjemňujú náš svet a veľa šťastlivcov sa s nimi stretáva na každom kroku.“

(L. J. Gonzales)

Pastvu pre oči a možnosť prežitia krásnych okamihov nám ponúkajú i súčasti neživej prírody, podzemné bludiská – jaskyne.

Na Slovensku máme dvanásť jaskýň sprístupnených bežnej verejnosti. Dve z nich sú ľadové, jedna aragonitová a ostatné tvorí jaskynný vápenec. Pri ich prehliadke návštevník nič špeciálne nepotrebuje, stačí mu len vnímať podzemný svet, v ktorom sa práve nachádza, všetkými zmyslami.

Inú skupinu podzemných krasových útvarov tvoria jaskyne a priepasti, do ktorých majú vstup iba špecialisti – speleológovia.

Poslednou kategóriou sú jaskyne, ktoré sú návštevníkom sprístupnené iba čiastočne a za špeciálnych podmienok. K týmto patrí Krásnohorská jaskyňa neďaleko Rožňavy a Jaskyňa mŕtvych netopierov v Nízkych Tatrách. Pri ich prehliadke sa od návštevníkov vyžaduje nielen istá úroveň fyzickej kondície a vhodná vysokohorská, resp. jaskyniarska obuv, ale i určitá dávka odvahy. Nevšedné zážitky, ktoré v nich „dočasný podzemšťan“ získa, však stoja zato.

Posledne menovanú Jaskyňu mŕtvych netopierov by sme vám chceli stručne predstaviť slovom i obrazom.

Jaskyňa mŕtvych netopierov sa nachádza v centrálnej časti hrebeňa Nízkych Tatier v Ďumbierskom krase neďaleko turistického chodníka, ktorý vedie z Trangošky na Chatu Milana Rastislava Štefánika, inak nazývanú aj Chata pod Ďumbierom (ďalej len Chata). Na vchod do jaskyne upozorňuje turistov pútač a drevená budova – tzv. vstupná hala.

V nej každý zo skupiny záujemcov o prehliadku od sprievodcu dostane potrebný speleologický odev a ochrannú prilbu na hlavu s banským osvetlením. Návštevníci sú proti prípadu pádu, resp. pošmyknutiu istení horolezeckým lanom. Po takomto materiálnom zabezpečení a poučení o bezpečnosti sa prechádzka podzemnými priestormi môže začať.

Z jaskyne, ktorá má doteraz objavených celkovo štrnásť poschodí v dvoch paralelných vetvách je sprístupnená tá najrozsiahlejšia – siedma úroveň v nadmorskej výške 1 510 metrov. Návštevníci majú k dispozícii na výber dve trasy. Kratšia trasa „A“ je dlhá asi 1 km, nachádza sa na nej elektrické osvetlenie a je zabezpečená oceľovým lanami a premosteniami. V sprievode rodičov, resp. iných zákonných zástupcov ju môžu absolvovať aj deti vo veku od šiestich rokov. Trasa „B“ má dĺžku 3 km a nie je elektricky osvetlená. Určená je náročným a mimoriadne fyzicky zdatným návštevníkom, pretože musia absolvovať speleologický treking s klasickým lezením. Nie je vhodná pre deti.

Priemerná ročná teplota jaskyne dosahuje 3,5 stupňa Celzia, niektoré jej zaľadnené časti však iba jeden stupeň Celzia. Do vápencového súvrstvia sú vovrásnené vulkanické horniny kriedového veku,

ktorých výskyt dokumentuje červenohnedá alebo zelená farba. Šošovky achátov majú bieloružový odtieň.

Takmer v celej jaskyni môže návštevník vidieť drobné kostičky netopierov, podľa ktorých táto jaskyňa dostala svoj názov. Ich vek vedci odhadujú asi na 6 000 rokov. V okrajových častiach jaskyne sa nachádzajú zvyšky kostier kún, hlodavcov, medveďa hnedého, ba i kozy.

Zlákali vás fotografické zábery? Na „miesto činu“ sa môžu záujemcovia dostať z rôznych smerov. Najjednoduchšou možnosťou pre motorizovaných turistov je vydať sa z obce Bystrá v okrese Brezno smerom na Trangošku, odstaviť svojho tátoša na parkovisku na Trangoške a vydať sa po turistickom chodníku smerom k Chate pod Ďumbierom. Priemerným turistom trvá pochod po zelenej značke smerom hore približne hodinu.

Zdatnejší môžu svoju púť začať v sedle Čertovica. Po červenej značke ich príťažlivý úsek hrebeňovky asi po dvoch hodinách pešieho pochodu dovedie až k Chate, pričom im poskytne nielen nádherné výhľady do nízkotatranských dolín, ale i možnosť pozorovania vzácnej flóry. Od Chaty sa smerom nadol po zelenej značke dostanú k Jaskyni mŕtvych netopierov asi po hodinke zostupu. Iná trasa vedie lanovkou zo Srdiečka na medzistanicu Kosodrevina a odtiaľ opäť turistickým chodníkom k Chate, prípadne z Liptova cez Chopok a Chatu.

Pokiaľ by niektorým pozorovateľom podzemia takýto program nestačil, nie je problém obohatiť ho o výstup na Ďumbier či Chopok, poznávanie nízkotatranskej vysokohorskej flóry, prípadne skombinovať návštevu Jaskyne mŕtvych netopierov s klasickou prehliadkou neďalekej Bystrianskej jaskyne v obci Bystrá.

Zvonček alpínsky (Campanula alpina)

Na záver ešte jedno upozornenie: Na rozdiel od ostatných bežne sprístupnených jaskýň na prehliadku Jaskyne mŕtvych netopierov je potrebné sa vopred objednať cez dispečing Speleologickej vodcovskej služby. Počet členov skupiny počas jedného vstupu je z dôvodu ochrany prírody obmedzený na desať osôb.

Danica Božová
Foto: Vladimír Boža